

<p>Onderwerp</p> <p>Voortgangsrapportage Watt voor Watt</p>	<p>Bestuurlijk behandelvoorstel (2013/356802)</p> <p>STZ/MIL</p>
<p>Collegebesluit</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Het College neemt kennis van de inhoud en voortgang van het meerjaren programma Watt voor Watt 2. De betrokkenen ontvangen na besluitvorming informatie over dit besluit; 3. De media krijgen een persbericht 4. Het college stuurt de voortgangsrapportage Watt voor Watt ter informatie naar de commissie beheer. 	<p>Auteur: Bueno de Mesquita, H.</p> <p>Email: hbueno@haarlem.nl</p> <p>Telefoonnr 023-5113514</p>
<p>Samenvatting/Doel/grond besluit</p> <p>Deze nota informeert de gemeente over het samenwerkingsovereenkomst Watt voor Watt. Gemeente Haarlem, Alliander (penvoerder), Ymere, Pre wonen, Elan, Tuinwijk Noord en Altera Vastgoed hebben deze overeenkomst in maart 2013 getekend. De partijen hebben afgesproken om minstens 30% energiebesparing te bereiken voor 1500 tot 3500 woningen in de periode 2012, 2013 en 2014. Het gaat om de woningen van verhuurders als particuliere eigenaren. De overeenkomst bevat het meerjarenprojectplan 2012, 2013 en 2014 Watt voor Watt. Het consortium heeft van het ministerie van BZK €350.000 subsidie gekregen ter ondersteuning van de marketing- communicatie en proceskosten. Dit in het kader van de BZK Blok voor Blok regeling. De nota beschrijft de kernboodschap, de doelstellingen en resultaten die in 2012 zijn behaald. Ook gaat de nota in op recente ontwikkelingen in 2013.</p>	<p>B&W vergadering</p> <p>Vergadering BenW d.d. 15-10-2013</p> <p>Bijlagen</p>

Onderwerp Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt nr: 2013/253951

1. Inleiding

Grootschalige energiebesparing in de bebouwde omgeving vormt een belangrijke uitwerking van actieplan Klimaatneutraal en het coalitieakkoord.

Het college van B en W Haarlem heeft op 12 september 2011 besloten om deel te nemen aan de landelijke Blok voor Blok aanpak gericht op grote schaal energie besparing in bestaande bouw. De gemeente Haarlem, Alliander (penvoerder), Ymere, Pré Wonen, Elan, Tuinwijk Noord en Altera Vastgoed werken samen in de Blok voor Blok aanpak.

Blok voor Blok Haarlem heet Watt voor Watt. De Watt voor Watt partners willen 1500 woningen minimaal 30% energiezuiniger maken in de periode 2012 tot en met 2014. Jan Nieuwenburg heeft in januari 2013 het startschot voor Watt voor Watt gegeven. Het consortium Watt voor Watt heeft in februari een meerjarenprogramma Blok voor Blok vastgesteld (zie de samenvatting in de bijlage). De aanpak levert een belangrijke stap om de woningvoorraad te verbeteren en geschikt te maken voor de toekomst en klimaat neutraal te krijgen.

2. Voortgang

De uitvoer van het meer jarenprogramma loopt voorspoedig met een aantal belangrijke resultaten (In de bijlage is het gehele overzicht te vinden):

- De Watt voor Watt partners (inclusief de particuliere eigenaren en bouwkolom) zijn in 19 wijken actief met voorbereiden en realisatie duurzame renovatie- of na-isolatie projecten.
- Er zijn ruim 600 woningen 30% energiezuiniger door renovatie of na-isolatie.
- Particuliere eigenaren hebben buurtcoöperaties opgericht in de Ramplaan en Garenkokerskwartier. Aandacht bestaat daar voor energieopwekking, besparen maar ook voor groen en zorg voor elkaar.
- In Haarlem-Oost hebben particuliere eigenaren zich in de groene ambassade verenigd. Hun doel is om 100 burens te overtuigen om mee te doen in de 'Watt voor Watt'-campagne. De huiseigenaren gaan de strijd aan met hun energierekening.
- Er is een Watt voor Watt website www.degroenmug.nl/wattvoorwatt
- Er zijn 4 communities of practice waar kennis wordt gedeeld van de verschillende initiatieven in de buurten
- Er zijn diverse voorbeeld woningen waar een grote energiesprong van 80% is gerealiseerd.
- De Haarlemse bouwkolom is actief betrokken bij het realiseren van de doelstellingen.
- Het rijk ziet Haarlem als een van de koplopers de Blok voor Blok aanpak.

Het Watt voor Watt meerjaren programma draagt bij aan een duurzame woningvoorraad een klimaatneutrale stad in 2030. Watt voor Watt levert tevens een belangrijke bijdrage aan het verminderen van de maandlasten.

3. Consequenties

Het eerste jaar van Watt voor Watt is gebruikt voor een gedegen voorbereiding. De Watt voor Watt aanpak is inmiddels goed op gang.

Mensen zijn zich steeds meer bewust van hun energierekening. Ook zien zij steeds meer de voordelen van energiemaatregelen voor hun comfort en maandlasten.

De woningbouwcorporaties werken steeds nauwer samen met de gemeente en andere Watt voor Watt partners.

In 2013 staat Watt voor Watt veel meer in het licht van realisatie van de projecten. Hiervoor is inzicht nodig welke specifieke belemmeringen er zijn voor particuliere eigenaren om mee te doen in Watt voor Watt projecten.

Ondersteuning kan nodig zijn bij financiering, het verbouwen, ontzorgen etc. Uitwisseling van kennis en ervaringen is hierbij van groot belang

Bovendien kan Watt voor Watt een impuls zijn voor werkgelegenheidsprojecten van sociale zaken (inzet als energiecoach). De Watt voor Watt projecten geven ten slotte ook vorm aan de nieuwe integrale wijkaanpak met duurzame waardecreatie als inzet. Deze projecten bieden aanknopingspunten voor de nieuwe aanpak van stedelijke vernieuwing van wijken, waarbij samenwerking met nieuwe partijen én de inzet van initiatieven vanuit bewoners, maatschappelijke organisaties, woningbouwcorporaties en ondernemers uit de samenleving een nadrukkelijke rol spelen.

4. Vervolg

Momenteel wordt door de SER een nationaal energie akkoord voorbereid met hoge ambities voor de duurzame bebouwde omgeving. Het zijn voorstellen op het gebied van grootschalige energieopwekking en energiebesparing. Dit jaar zal er nationale besluitvorming over plaats vinden.

Het projectplan wordt komende anderhalf jaar verder uitgevoerd. De verwachting is dat het afgesproken aantal verbeterde woningen binnen de projectperiode gehaald gaat worden. Watt voor Watt zal regelmatig communiceren over de behaalde resultaten.

Eind 2014 zal de drie sporen aanpak Watt voor Watt geëvalueerd worden aan de hand van behaalde resultaten. Er is dan een beproefde aanpak.

Ook zal dan bepaald worden wat de Watt voor Watt bijdrage is aan de doelstelling Haarlem Klimaat Neutraal. Er zal inzicht zijn de bijdrage van Watt voor Watt voor de wijkaanpak, lokale economie, vermindering maandlasten voor bewoners en verbetering van de woonvoorraad.

Op basis hiervan kan het uitvoeringsplan 2014- 2020 gemaakt worden om de bestaande voorraad verder te verduurzamen. Dit in nauwe samenwerking met bewoners, woningbouwcorporatie, bouwkolom en bewoners. In de loop van 2013 verkennen we de mogelijkheden van vervolffinanciering door EU-middelen.

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

Bijlage

Samenvatting Meerjaren project plan Watt voor Watt
(De Haarlemse Methode – Blok voor Blok)

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Samenvatting Meerjaren project plan Watt voor Watt (De Haarlemse Methode – Blok voor Blok)

I Inleiding

Aanleiding.

Om woonlasten de komende jaren betaalbaar te houden voor alle bevolkingsgroepen van Nederland, is het noodzakelijk om de woningen met slechte energielabels te verbeteren. Het ministerie van BZK streeft naar een schaa sprong en selecteerde 13 pilots in verschillende gemeenten, elk met een andere aanpak. Het doel van de pilots is ervaring op te doen welke aanpakken succesvol zijn om op grote schaal uit te rollen.

Samenwerking.

Een consortium van zeven Haarlemse partijen, te weten Gemeente Haarlem, Alliander, woningcorporaties Ymere, Pré Wonen, Elan Wonen, Altera Vastgoed, VVE Tuinwijk Noord. Zij heeft van het ministerie van BZK subsidie gekregen voor het voorstel Watt voor Watt “De Haarlemse Methode”. Hierdoor worden minimaal 1500 Haarlemse woningen 30% energiezuiniger in de periode 2012-2014.

De doelstelling van Haarlem is evenwel groter. Het streven is ca. 3500 woningen energetisch te verbeteren. Het merendeel daarvan is afkomstig van de corporaties. Het andere deel wordt ingevuld door de commerciële initiatieven

Kernboodschap Watt voor Watt

Haarlem wil in 2030 een klimaatneutrale stad te zijn. Om dit te bereiken moet een groot gedeelte van de bestaande woningen energiezuiniger worden. Het Haarlemse blok voor blok project draagt hieraan bij onder de naam Watt voor Watt.

Watt voor Watt ondersteunt op wijkniveau initiatieven waarbij op grote schaal woningen verbeterd worden. Daarnaast helpt Watt voor Watt alle Haarlemmers met energiebesparing in huis. Het laat zien hoe het energieverbruik structureel teruggebracht kan worden op een herkenbare, simpele en leuke manier. Dat is goed voor de portemonnee, verbetert het wooncomfort en is ook nog eens goed voor het klimaat.

Watt voor Watt gaat de strijd aan met de energierekening!

Watt voor Watt is onderdeel van de Groene mug en een gezamenlijk initiatief van de gemeente Haarlem, Alliander, Woningcorporaties Ymere, Pré Wonen, Elan wonen, Altera Vastgoed en VvE Tuinwijk Noord.

Watt voor Watt is één van de 13 landelijke Blok voor Blok projecten, gesubsidieerd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties om grootschalige energiebesparing in de bestaande bouw te verwezenlijken in de periode 2012 – 2014.

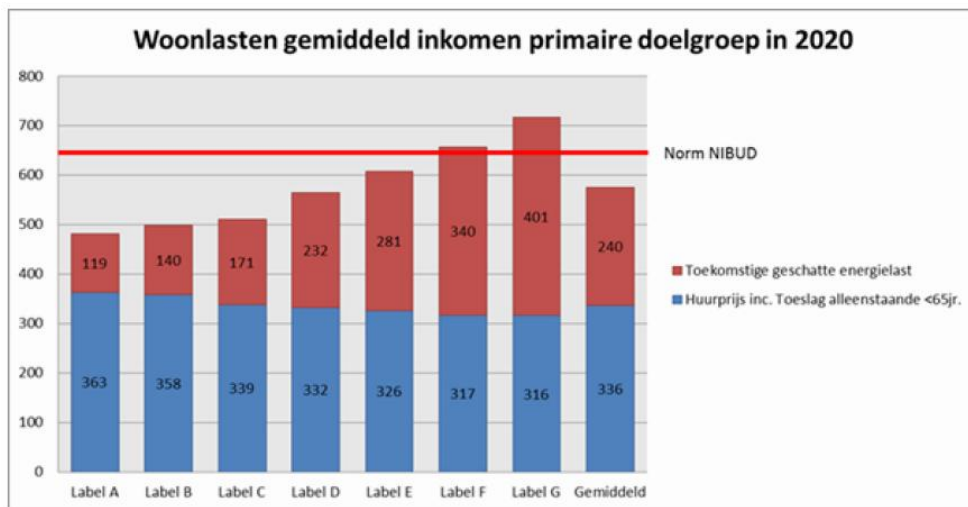
Het college streeft naar een energiezuinige, betaalbare en comfortabele woonvoorraad. Watt voor Watt richt zich op het verminderen van het energiegebruik van woningen van particuliere woningeigenaren, woningbouwcorporaties en particuliere verhuurders. Het gaat hierbij om minimaal 30% verminderen van het energiegebruik. Dit zijn 2 energielabel sprongen of het bereiken van energielabelsprong B

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

Met energiebewust gedrag is snel 10% besparing te bereiken. Dak vloer of gevelisolatie levert vaak ook makkelijk 30% energiebesparing op. Zonnecellen zijn steeds gewilder en leveren zo'n 1600 kWh/15 m2 paneel op.

Deze maatregelen houden de maandlasten onder controle. Dit is van belang omdat de energieprijzen de laatste 10 jaar verdubbeld zijn.

Als deze trend zich voortzet zullen binnen 8 jaar bij de woningen met de slechtste labels (F/G) de energielasten hoger zijn dan de gemiddelde huur (uitgaande van gemiddelde inkomens).

BRON : SEV ENERGIESPRONG

De Watt voor Watt energiebesparingscampagne richt zich op Voorlichting over energiebewust gedrag. Voor basisscholen is een Haarlems lespakket 'Energiebesparing is een makkie' ontwikkeld.

Watt voor Watt ondersteunt op wijkniveau huiseigenaren die samen op grote schaal woningen energetisch willen verbeteren.

Daarnaast helpt het alle Haarlemmers met energiebesparing in huis. Van gratis advies over energiemaatregelen voor je woning tot aantrekkelijke financieringsmogelijkheden.

Van slimme meters tot thermografische opnamen en een prescan energiebesparing.

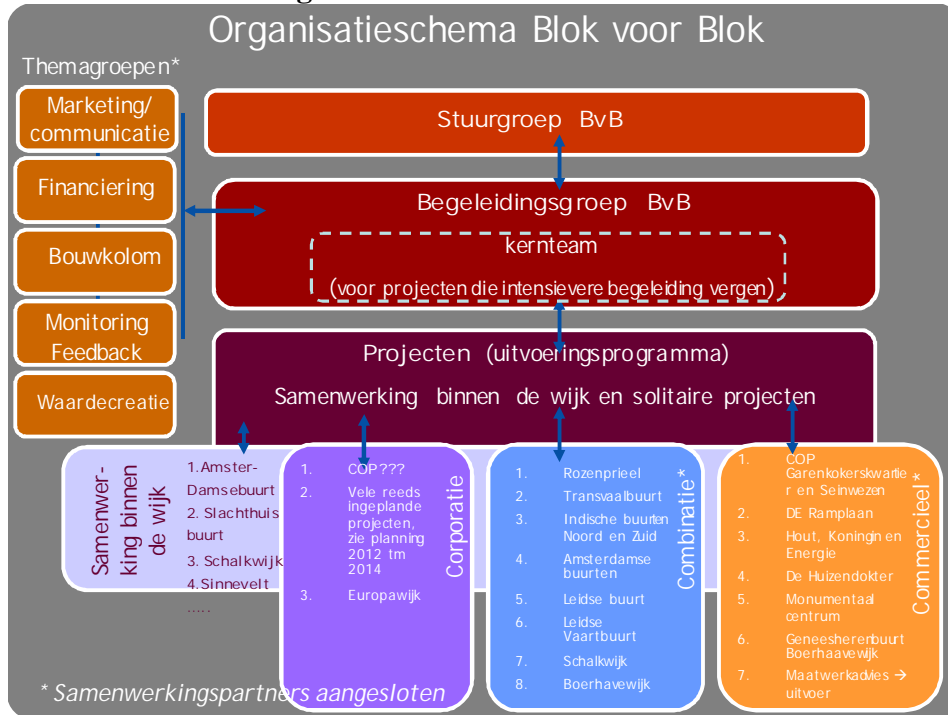
In een aantal wijken nemen enthousiaste bewoners zelf het initiatief om de wijk duurzamer te maken. Bijvoorbeeld door woningen energiezuinig te maken of samen energie op te wekken.

Er is veel belangstelling voor PV panelen in combinatie met energiebesparing. Hiervoor wordt de samenwerking met Route zonnepanelen verder uitgebouwd.

De energiebesparingscampagnes zijn veelal ook een impuls voor andere aspecten, zoals het verbeteren van leefbaarheid en sociale cohesie in de wijk en groen (samen aanpakken, organiseren van activiteiten in de wijk). Watt voor Watt projecten kunnen leiden tot een duurzame meerwaarde van de woningen en woonomgeving. Ook de lokale economie wordt door de grootschalige aanpak energiebesparing gestimuleerd.

De uitwerking van Watt voor Watt richt zich op de eigenschappen van specifieke wijken, bouw wijzen, bevolkingssamenstelling en wensen van bewoners.

II Watt voor Watt organisatie.

Een Stuurgroep zorgt voor besluitvorming binnen de aanpak Watt voor Watt. Zij besluiten over onder meer de verdeling van de subsidiegelden etc etc

In de Stuurgroep zitten de bestuurders van de consortiumpartners. De coöperatieve initiatieven worden door de gemeente vertegenwoordigd in het consortium

Er is een begeleidingsgroep van vertegenwoordigers van het consortium die de voortgang van projecten monitort en zo nodig bijstuurt. Binnen de begeleidingsgroep is er een kernteam dat projecten aanstuurt en vinger aan de pols houdt t.a.v. voortgang. Dit kernteam rapporteert aan de begeleidingsgroep.

De initiatieven van het programma Duurzame woningverbetering hebben een eigen projectgroep (Deur voor Deur) die terugkoppeling verzorgt naar de begeleidingsgroep. Deze initiatieven presenteren zich regelmatig in de begeleidingsgroep ten behoeve van het bereiken van synergie en wederzijdse kennisoverdracht. Specifieke vraagstukken, bijv. op het gebied van financiën, marketing, monitoring en bouwkolom kunnen aan de orde komen.

De begeleidingsgroep krijgt gevraagd en ongevraagd adviezen van themagroepen (adviesteams) op de onderdelen marketing/communicatie, financiering, bouwkolom, monitoring en waardecreatie.

Een penvoerder zorgt voor aansturing en informatieverstrekking van/aan de stuurgroep en begeleidingsgroep inclusief kernteam.

Alle partijen voeren autonoom hun projecten uit en voeden de projectteams, bemensen de werkorganisatie en vice-versa.

III de Strategie Watt voor Watt

De Haarlemse Watt voor Watt aanpak berust op de volgende peilers:

1. *Duurzame waardevermeerdering.*

Energiebesparing is een vliegwieltje in de sociaal lastiger wijken. Het gaat daarbij om meerwaarde creëren voor woning, woonomgeving en verbetering van de sociale pijler. De aanpak leidt tot verbetering van de ruimtelijke kwaliteit van het gebied (verbetering gebruikswaarde, belevingswaarde)

Het gaat hier om kwalitatieve en kwantitatieve waardevermeerdering door verbeteringen aan de woning/wijk en sociale structuren. Een koppeling vindt plaats met processen die in gang zijn gezet om de openbare ruimte te verbeteren (gebiedsontwikkeling). Scholen worden ingezet om energiebesparing via verschillende kanalen ‘tussen de oren’ te krijgen. Werklozen worden ingezet om energiebesparing te stimuleren (wijkambassadeurs maar ook als energiecoach): dit kan onderdeel van een reïntegratieproces zijn. De lokale economie wordt bevorderd door de energieprojecten bvan de woningen: kennis van lokale ondernemers wordt verhoogd en verduurzaming wordt een nieuwe markt.

2. *Energiezuinige lifestyle.*

Het gaat hier om het bevorderen van energiezuinig gedrag om te besparen op energiegebruik en daarmee de huidige en toekomstige woonlasten te beteugelen. Door te starten met een 0-meting krijgen we steeds meer inzicht in kennis over de wensen van bewoners t.a.v. energiebesparende maatregelen en wat hen beweegt aan dergelijke projecten mee te doen.

3. *3 aanpakken*

Onderscheid in drie typen aanpakken: corporatie aanpak, combinatie aanpak (onderdeel van ‘wijkaanpak’) en coöperatieve aanpak. Elke aanpak kent zijn eigen specifieke doelgroepbenadering en aanbod. Bottom up, laagdrempelig, aansluiten de bewoners.

4. *Kwaliteitstoets*

Kwaliteitstoets op maatregelen en zorg voor goede uitvoering leidt tot tevreden klanten (zij ‘zeggen het voort’). Dit is nodig om nieuwe markten aan te boren. Real time feedback over energiegebruik van bewoners.

5. *Samenwerking*

Een belangrijke doelstelling voor betrokken partijen (consortiumleden en samenwerkingspartners) is goed leren samenwerken aan duurzaamheid en hiervoor een duurzame relatie met elkaar opbouwen, en van elkaar leren.

Er wordt gewerkt aan het opheffen van knelpunten door elkaars ervaringen te delen en waar nodig te stimuleren/faciliteren.

Consortiumpartners bereiken door deze aanpak hun doelen: 30% energiebesparing bij de woningen, woonlasten vermindering voor bewoners en tevreden bewoners (verhoging comfort, verlaging energielasten, betaalbare woningen en wellicht ook nog het verkrijgen van duurzame energie (bijv. zon PV)).

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

Alle partijen in de bouwkolom moeten de activiteiten beter op elkaar afstemmen. Watt voor Watt faciliteert en stimuleert partijen om dit te bereiken en een passend aanbod te krijgen voor bewoners.

IV Gebiedsgerichte Aanpak Watt voor Watt

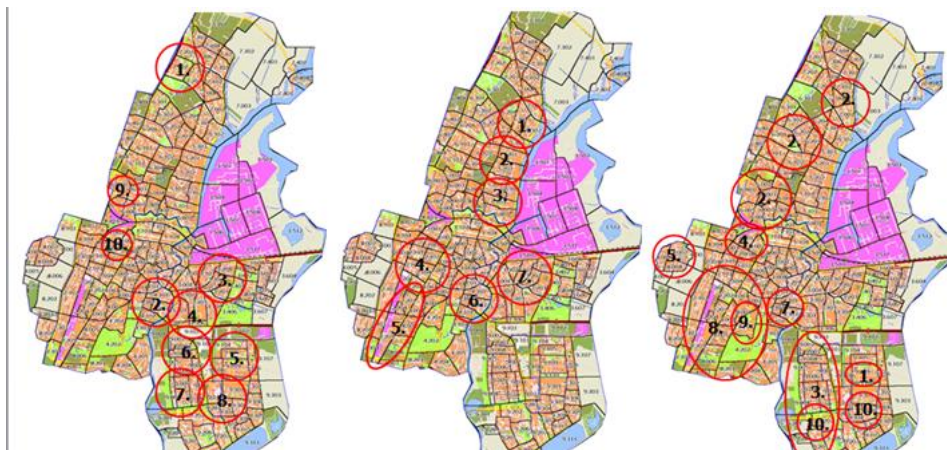
De uitwerking van Watt voor Watt is gebaseerd op de eigenschappen van specifieke wijken, bouwwijzen, bevolkingssamenstelling en wensen van bewoners.

Doelgroepen worden in Haarlem bereikt via *corporaties* (aanpak corporatiewoningen), *coöperatieve* initiatieven (aanpak particuliere woningen) en via het model samenwerking in de wijk (*gecombineerde* aanpak, met extra aandacht voor duurzame waardecreatie).

Corporatie aanpak

Combinatieaanpak

Coöperatieve aanpak

Corporatie aanpak

In Haarlem Oost en Schalkwijk is het grootste deel van de woningen in bezit bij woningbouwcorporaties. Watt voor Watt projecten van Pre Wonen, Ymere en Elan richten zich op 30% energiebesparing.

Aandachtspunten zijn:

- Energiebewust gedrag van huurders.
- Nauwe samenwerking in deze wijken met de gemeente. Het gaat met name om het onderhoud en inrichting in de openbare ruimte.
-

Coöperatieve aanpak (gefinancierd uit ISV3 programma Duurzame particuliere woningverbetering)

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

In 10 wijken werken ondernemende bewoners samen met Haarlemse ondernemers en de gemeente om niet alleen de woning maar ook de wijk toekomstbestendig te maken.

ZUIDWEST

- 1. COP DE Ramplaan
- 2. COP Duurzaam Garenkokerskwartier (Buurtcooperatie en Seinwezen)
- 5. Spoorwegkwartier
- 7. Huizendokter, bewonersbedrijf Leidse buurt en Theemsplein, ism de Opgewekte club

HISTORISCH, MONUMENTAAL

- 3. Hout, Koningin en Energie (Koninginnebuurt, Florapark)
- 8. Vrienden van het Centrum

ROZENPRIEEL EN OOST

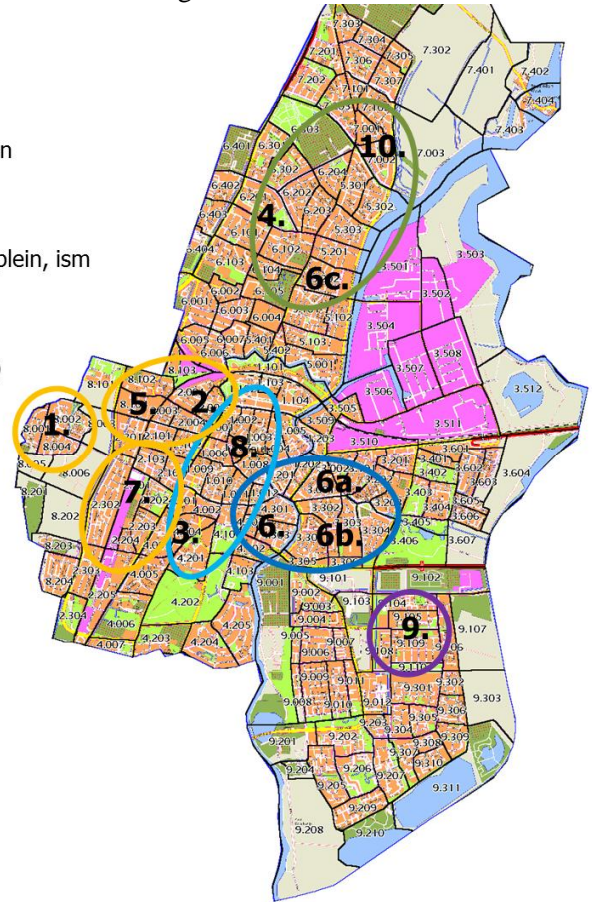
- 6. COP De Opgewekte Club in het Rozenprieel
- 6a. Amsterdamsebuurt
- 6b. Slachthuisbuurt

BOERHAAVEWIJK, 40+ aanpak

- 9. CPO Geneesherenbuurt, VvE's ism corporaties

HAARLEM NOORD

- 4. Bouwloket Planetenwijk
- 6c. Indische buurt Noord/Zuid
- 10. Slapend Rijk (Vogelbuurt-Dietsveld)

Het resultaat hiervan is de oprichting van twee duurzame buurtcorporaties Garenkokerskwartier en DE-Ramplaan. Straatambassadeurs maken zich hard voor zonnepanelen, woningverbetering, de buurttuin en zorg voor elkaar.

Voor mensen die hun woning energieneutraal willen verbouwen en voor mensen die in een VvE wonen is er een ontzorgend aanbod.

In de wijken blijken bewoners veelal in deze thema's geïnteresseerd te zijn: gezamenlijke inkoop van pv, energetische woningverbetering, meer groen(te) in de wijk en zorg voor elkaar.

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

Gezamenlijke PV-actie

Zorg voor elkaar

Meer groen(te) in de wijk

Energetische woningverbetering

De gemeente treedt hierbij proactief en faciliterend op door de wijkinitiatieven te verbinden middels powermeetings en masterclasses. Daarnaast faciliteert de gemeente marktpartijen die zich op de markt voor duurzaam verbouwen willen toeleveren. Zo is er een subsidie gekomen voor het Initiatievenfonds, een ontzorgend traject voor bewoners dat door Haarlemse ondernemers is opgezet.

Gecombineerde aanpak

Dit zijn diverse wijken met afwisselend bezit van woningbouwcorporatie en particulier eigendom. Het zijn vaak wijken met achterstallig onderhoud van de woningen en openbare ruimte. De inkomens liggen hier relatief laag

Er is een aanbodgerichte insteek bij de *gecombineerde* aanpak (mix huur/koopwoningen en samenwerking in de wijk). Door de grote schaal kunnen aannemers die ook voor corporaties werken, een aantrekkelijk aanbod doen aan de particulieren. Interessant zijn in dit geval naisolatieprogramma's en zon-PV. Particulieren kunnen vrijblijvend van dit aanbod gebruik maken.

Watt voor Watt projecten kunnen gekoppeld worden aan gemeentelijke onderhoudsprogramma's openbare ruimte.

In de Pilot slachthuisbuurt en Amsterdamse zijn straatambassadeurs Watt voor Watt actief hun burens enthousiast te maken om hun woning energiezuiniger te maken.

.

V Overzicht projecten

In onderstaand overzicht is de planning van de projecten opgenomen.

Overzicht projecten

In totaal staan ca. 4000 woningen op de planning van het project.

Ruim 60% daarvan is de opgave van corporaties en ca. 40% voor particuliere initiatieven

Ca. 500 woningen zijn in 2012 opgeleverd. Dit is ongeveer 1/3 van het minimaal te realiseren aantal woningen voor de subsidieverstrekking van het ministerie van BZK.

Van de coöperatieve (particuliere) initiatieven wordt ongeveer 1/3 in 2013 en het resterende aantal in 2014 gerealiseerd. Van de Klusmug is geen statistiek bijgehouden van realisatie (balie(advies)werkzaamheden). De Klusmug kan wel mensen doorverwijzen om gebruik te maken van het aanbod van het project. In 2012 is dat nog niet gebeurd. Begin 2013 is de website gelanceerd, zodat mensen meer bekendheid krijgen met het project en ook via die weg aanmelding mogelijk wordt.

De verwachting is dat het minimum van 1500 te realiseren aantal energetisch verbeterde woningen voor de subsidieverlening zal worden gehaald.

VI Aanbod Watt voor Watt

Er is een aantrekkelijk aanbod voor particuliere eigenaren (met kortingen op maatwerkadviezen, scherp aanbod goedkope energiemaatregelen, financiële arrangementen, kwaliteit bouwkolom (kwaliteitsrandvoorwaarden stellen en steekproefsgewijze controles uitgevoerde woningen), gratis slimme meters met energiefeedbacksysteem, etc).

Andere belangrijke aanbiedingen zijn:

- Meeliften in de scherpe prijsstelling van aannemers die voor woningbouwcorporaties werken
- Advisering over financiële instrumenten
- Het Initiatievenfonds (hoogwaardig maatwerkadvies, 20% korting op verbouwing door ketenintegratie, duurzaamheidslening en subsidie)
- Duurzaamheidslening van de Gemeente Haarlem
<http://www.degroenemug.nl/pages/duurzaam-wonen/duurzaamheidslening-en-subsidies.php>
- Subsidies waaronder de watt voor watt subsidie
- Energiezuinig gedrag
- Infraroodmetingen
- Kwaliteitstoets bouwkundige maatregelen (steekproeven)

VII Tot nu toe behaalde resultaten

Voorbereiding voor realisatie

1. Goedgekeurde meerjarenplanning en consortiumovereenkomst
2. Internetsite gelanceerd www.wattvoorwatt.nl
3. Er is een monitoringssysteem opgezet (maatregelen, labelstappen per woning, energiegebruik).
4. Er is een 0-meting gehouden in wijken t.a.v. houding t.o. energiebesparing
5. Voor de VvE- is een duurzaamheidsloket opgezet zie <http://www.vveduurzaamheidsloket.nl/>. Het VvE Duurzaamheidsloket heeft zich gespecialiseerd in alle aspecten die er bij verduurzaming, waardevermeerdering, comfortvergroting en energiebesparing van de VvE aan de orde zijn.
6. Er is een overzicht gemaakt met geschikte financiële regelingen en subsidies
7. Er is voor basisscholen (bovenbouw) een lespakket ontwikkeld ter bevordering van energiebewust gedrag thuis. De pilot van 3 lessen is succesvol afgerond in de school de Talenten in de Slachthuisbuurt.
8. Particuliere eigenaren hebben buurtcorporaties opgericht in de Ramplaan en Garenkokerskwartier. Aandacht voor energieopwekking, - besparen maar ook voor groen en zorg voor elkaar. Er zijn 21 buurten waar Watt voor Watt projecten gepland zijn of uitgevoerd zie kaartje bijlage. Er is een overzicht van geschikte financiële regelingen en subsidies. Deze is binnenkort beschikbaar op de Watt voor Watt website
9. Energieambassadeurs (particuliere eigenaren) werken in Haarlem Oost samen met woningbouwcorporaties, gemeente, bedrijven, huurders en maatschappelijke organisaties (scholen) om de Watt voor Watt doelstellingen ten uitvoer te brengen. Deze partijen maken nu een concreet uitvoeringsprogramma tot eind 2014. Het doel is 100 woningen 30% energiezuiniger te maken. Ambassadeurs bedenken hun eigen woon-energieproject en realiseren voorbeeld woningen en/of voeren specifieke stimuleringsprojecten uit (bijv. tochtenstrippen brigade). Particuliere eigenaren kunnen meeliften met de uitvoering van projecten van woningbouwcorporaties. Lespakketten energiebesparing voor basisscholen worden geïntegreerd in het energiebesparingsprogramma. Energiebesparing heeft een vliegwielfunctie en draagt bij aan het oplossen van problemen op het gebied van werkgelegenheid, leefbaarheid, armoede, eenzaamheid. Ofwel waardecreatie in de praktijk, waarbij bevordering van de sociale cohesie een belangrijk resultaat is van de aanpak.
10. De duurzaamheidslening wordt aangeboden als aantrekkelijke financieringsvorm Er is een Watt voor Watt subsidie van 15% van de verbouwing beschikbaar, met een maximum van €1.500,--.
11. Een groep Haarlemse ondernemers uit de bouwkolom heeft het Initiatievenfonds opgericht: een ontzorgend traject voor iedereen die zijn (vooroorlogse) woning energiezuinig tot energieneutraal wil verbouwen. De provincie Noord-Holland heeft €80.000,-- subsidie gegeven. (Zie bijlage)
 - a. Er is Haarlems maatwerkadvies voor Basis, Monumentaal en Energieneutraal ontwikkelt. Het Haarlemse maatwerkadvies is hoogwaardiger dan het bestaande maatwerkadvies en biedt een goede voorbereiding voor een offerte door een aannemer. Omdat de woningvoorraad in Haarlem veelal uit

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

waardevolle, vooroorlogse woningen bestaat, vindt de gemeente het belangrijk dat bewoners op basis van goed advies de woning verbeteren. Om die reden geeft de gemeente 50% korting op advies, via de adviseurs uit de pool.

- b. Er zijn 8 energieadviseurs opgeleid, hiermee is de pool van energieadviseurs gevuld met 10 personen.
- c. Er worden binnenkort 6 aannemers geselecteerd, daarmee zal de pool van aannemers ook gevuld zijn.

Realisatie Watt voor Watt

- 12. Er zijn 547 corporatiewoningen energiezuiniger gemaakt (ca. 2 labelstappen)
- 13. Elan woningen is bezig 120 woningen zeer energiezuinig te renoveren (60% tot energiezuiniger) in de Amsterdamse Buurt. Er is een modelwoning gemaakt (te bekijken voor breed publiek)
- 14. Minstens 75 eigenaren hebben in 2012 hun woning 30% energiezuiniger gemaakt. (Hierbij dient vermeld te worden dat particuliere woningeigenaren zich niet graag laten monitoren.)
- 15. In 2 wijken zijn bewoners bezig met het oprichten van energie-coöperaties. Het gaat om DE-Ramplaan en Garenkokerskwartier. Buurtbewoners slaan de handen ineen om energie te besparen of om zelf energie op te wekken. Ook richten de buurtbewoners zich op verbeteren van het groen en de sociale cohesie in de wijk. Door het schaalvoordeel kunnen ze goedkoper en energiebesparende maatregelen treffen en PV aanleggen
- 16. Overzicht geschikte financiële regelingen en subsidies
- 17. Er zijn 4 communities of Practice binnen Watt voor Watt. In deze COP's worden leerervaring opgedaan. Deze leerervaringen worden doorgegeven aan de wijkinitiatieven die op de COP's volgen (opschaling).
- 18. Bewoners die energieneutraal willen verbouwen(nooit meer een energierekening) kunnen zich aansluiten bij de Energiepioniers. Zij komen dan in aanmerking voor energieneutraal-maatwerkadvies en kunnen gebruik maken van een kennis-netwerk.
- 19. Voor de VvE-aanpak is speciaal een duurzaamheidsloket opgezet zie <http://www.vveduurzaamheidsloket.nl/>.

VIII Financieel overzicht verdeling subsidie, uitvoering projecten en activiteiten per themagroep

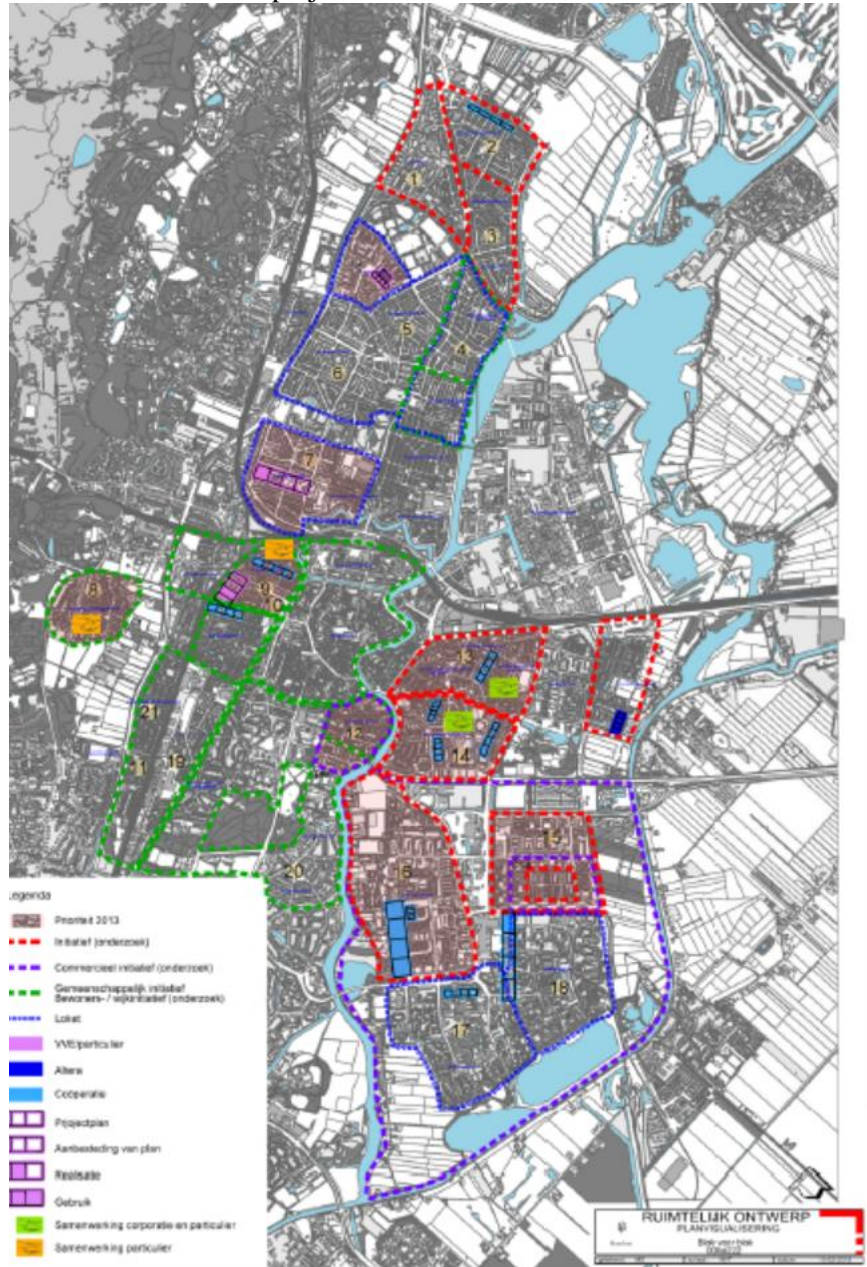
Dit meerjarenprogramma bevat een overzicht van activiteiten verdeeld op basis van de themagroepen, eerste programmering van projecten (voor zover nu ingevuld), en doet een voorstel voor inzet van de subsidie om doelstellingen te bereiken, en maakt hierin een onderscheid voor de jaarschijven 2012 t/m 2014.

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

BEGROTING

BEGROTING BLOK VOOR BLOK MEERJAARIG EN PER JAARSCHIJF	initiatief	uitwerking	realisatie	nazorg	incl BTW	totaal	2012	2013	2014	totaal
Totaal beschikbaar subsidiebedrag					€ 350.000	€ 350.000	€ 92.500	€ 141.000	€ 116.500	€ 350.000
Marketing/communicatie						€ 175.000	€ 50.000	€ 66.000	€ 59.000	€ 125.000
Haarlem niveau. Algemeen + "festiviteiten" NADER IN TE VULLEN	5000				€ 5.000		€ 5.000			
Haarlem Internetsite Groene Mug	14000	2000	2000	2000	€ 20.000		€ 14.000	€ 4.000	€ 2.000	
COP's (daarna uitrollen). Kosten vanuit ISV budget					€ -					
Bus in de wijk (1 dag per week), bus in de stad (kosten = ????)			10000	10000	€ 20.000		€ 5.000	€ 10.000	€ 5.000	
spaarlampen als beloning / plugwise in bibliotheek				5000	€ 5.000		€ 1.000	€ 2.000	€ 2.000	
10 commerciële initiatieven a €5000 ondersteuning (folders/communicatie) inclusief follow up procesbegeleiding	10000	20000	20000		€ 50.000		€ 10.000	€ 20.000	€ 20.000	
communicatie met bewoners uit wijken in aanpak 'samenwerken in de wijk' (beantwoorden van vragen /informereren/participatie vergroten). Mobiele telefoon voor permanente bereikbaarheid voor bewoners/beantwoorden email via @info.nl	25000	25000	20000	5000	€ 75.000		€ 15.000	€ 30.000	€ 30.000	
Procesbegeleiding (steunpunt)						€ 100.000	€ 25.000	€ 42.000	€ 33.000	€ 150.000
10 nieuwe initiatieven (oa in kader samenwerken in wijken, a €5000 ondersteuning (folders/marketing/communicatie/procesbegeleiding)	10000	20000	20000		€ 50.000		€ 10.000	€ 20.000	€ 20.000	
VVE's ondersteuning marketing/communicatie/procesbegeleiding 3 initiatieven	10000	5000			€ 15.000		€ 7.000	€ 8.000		
speciale acties in de wijk. Steunpunten in de wijk/wijkavonden/energiemarkt/klim.straatfeest/veilig door de wijk	10000	10000	5000		€ 25.000		€ 5.000	€ 10.000	€ 10.000	
scholen/wijkclubs/sportverenigingen stimuleren energiebesparende maatregelen treffen	5000	5000			€ 10.000		€ 3.000	€ 4.000	€ 3.000	
BIJEENKOMST FINANCIERING HAARLEM/LANDELIJK						€ 15.000	€ 8.000	€ 5.000	€ 2.000	€ 15.000
Uitwerking producten	15000				€ 15.000		€ 8.000	€ 5.000	€ 2.000	
Bouwkolom						€ 20.000	€ 3.000	€ 11.000	€ 6.000	€ 20.000
Kwaliteitstoets 10 woningen			10000		€ 10.000			€ 5.000	€ 5.000	
Infraroodmetingen 2x (voor en na maatregelen) (BASIC...)				10000	€ 10.000		€ 3.000	€ 6.000	€ 1.000	
Monitoring/feedback						€ 0				€ 0
					€ -	?				?
Dagelijkse dingen (vergaderingen, koffie/thee,					€ 5.000	€ 5.000	€ 1.500	€ 2.000	€ 1.500	€ 5.000
Onvoorzien 10% van € 350.000					€ 35.000	€ 35.000	€ 5.000	€ 15.000	€ 15.000	€ 35.000

Kaart Watt voor Watt projecten

Figuur 2: Projectenkaart van Watt voor Watt.

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

Numer	buurt	Project	Type project	Prioriteit 2013	trekker	fase
1	Vondel, Delftwijk		Corporaties		Pre Wonen	Project-plan
2	Vogelenbuurt	Slapend rijk	Coöperatief		bewonersinitiatief	oriëntatie
3	Sinnevelt	Tuinwijk Noord	corporaties en VVE	x	Tuinwijk Noord	Project-plan
			Combi aanpak	x	Peter Jansen	oriëntatie
4	Indische buurt	Opgewekte club	Coöperatief		Entre-medio	oriëntatie
5	oa Planetenwijk, Bomenbuurt	'30 woningen in Haarlem Noord	Commercieel		Trees konijn	oriëntatie
7	Kleverpark buurt	Tuinwijk	Commercieel	x	Tuinwijk Noord	Project-plan
8	Ramplaan	De Ramplaan	Coöperatief	x	Cooperatie in oprichting DE Ramplaan	Community of Practice
9	Zijlweg Oost	Duurzaam garenkokers kwartier	Coöperatief	x	Corpo in oprichting	Community of Practice
10	Zijlweg oost	Rosehaghe	Corporaties	x	Rosehaghe	Project-plan
	Zijlweg West	Duurzaam Spoorwegkwartier	Coöperatief		Bewonersinitiatief	oriëntatie
11	Koninginnebuurt	Koning en hout	Coöperatief			Ontwikkelen van proposities
	Centrum	Vrienden van het Centrum	commercieel		Peter Rutten en Andreas Baumer	oriëntatie
12	Rozen prieel	De Opgewekte Club	Coöperatief	x	Entre medio	Community of Practice
13	Amsterd buurt		Corporaties	x	Pre Wonen	Project-plan
			combi aanpak			oriëntatie
14	Slachthuis-buurt		Corporaties	x	Pre wonen	Uitvoering
			Combi	x		oriëntatie
15	Boerhaavewijk (40+ aanpak)	Geneeshere nbuurt	Commercieel	x	Klous+Brandjes	Community of Practice
		VvE's	Commercieel		VvE loket	Aanbieden van

2013/253982 Voortgang meerjarenprogramma Watt voor Watt

						propositie
16	Europawijk		Commercieel	x	Ymere	Uitvoer
17	Molenwijk	VVE Waddenstr rattenburg Zandenburg	Commercieel		EBC	Projectplan
18	Meerwijk		Commercieel		EBC en vrije markt	oriëntatie
19	Zuidwest	Leidsebuurt, Leidsevaart buurt, Houtvaartkw artier	Cooperatief	X	Huizendokte r, Entremedio, bewonersbe drijf en speeltuin Theemsplein)	oriëntatie